

Alueiden muuttuva rooli turvallisuuden tuottajina

Rovaniemi 22.-23.5.2024

Elli Aaltonen , dos.pj, Suomen Punainen Risti

Alueiden
turvallisuus
-työn
rakenteiden
ja sisällön
uudistamisen
tarve

- Miksi tarvitsemme uudenlaiset **rakenteet**?
- Ovatko alueellisen turvallisuuden tuottamisen **tehtävät** ajan tasalla?
- **Strategiset** prioriteetit alueellisessa turvallisuustyössä, mitkä?

Alueellisen varautumisen (yhteistyö)rakenteet

Kunnat

AVI:t

ELY:t

Hyvinvointialueet

Sote:n YTA-alueet ja
valmiuskeskukset

PV:n prikaatit ja
YTA-alueet

ELVAR-alueet

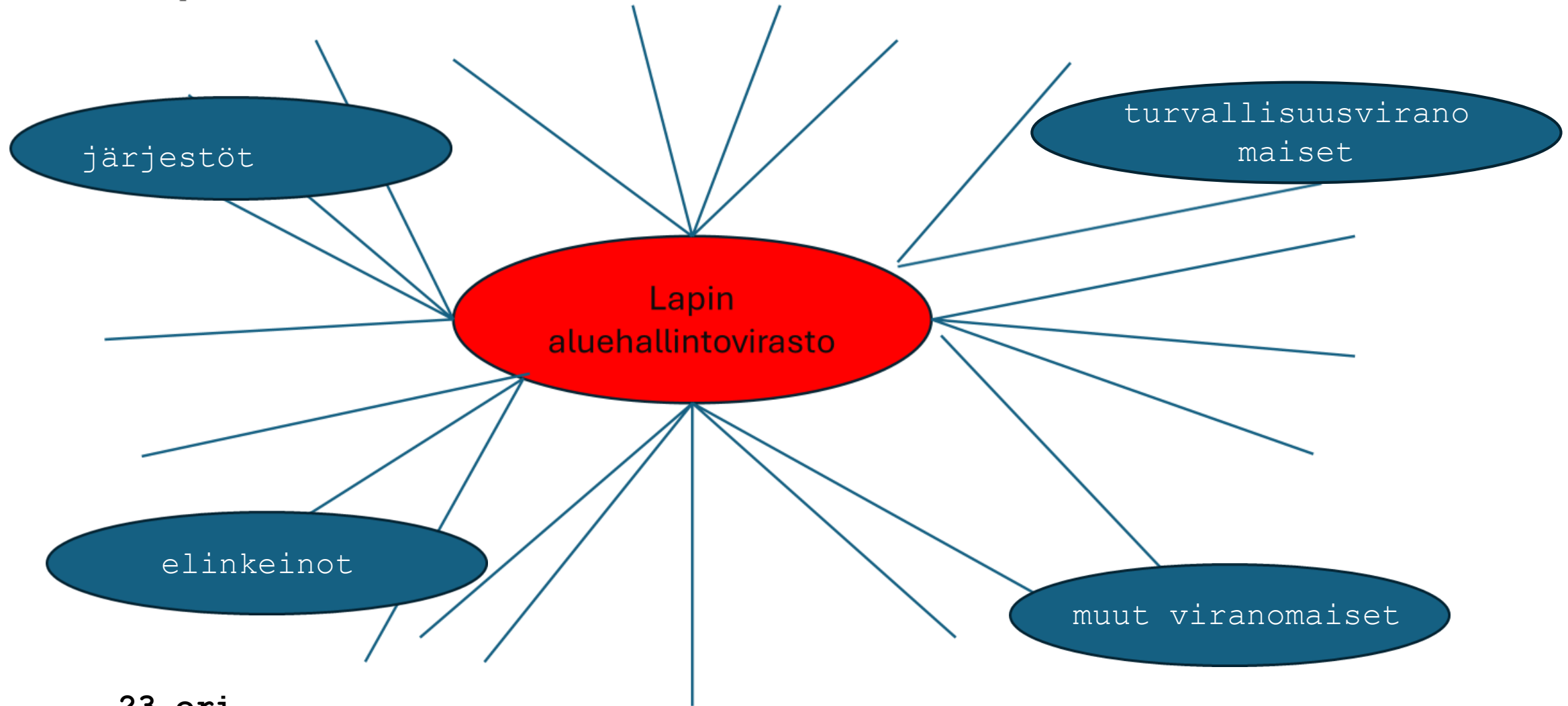

Maakunnat

PV:n
aluetoimistot

Lapin alueellinen valmiustoimikunta 2024

23 eri
toimijaa

Lapin alueellinen valmiustoimikunta 2024

Turvallisuusviranomaiset	Muut viranomaiset	Elinkeinot	Järjestöt
Jääkäriprikaati, vpj	Lapin AVI, pj	Pohjois-Suomen ELVAR-toimikunta	SPR, Lapin piiri
KRP, Lapin yksikkö	HAKE, Hallinnon kehittämissyksikkö	Huoltovarmuuskeskus	MPK
Lapin lennosto	Lapin ELY-keskus	Erillisverkot Oy	
Lapin pelastuslaitos	Lapin korkeakoulukonserni	Napapiirin Energia ja Vesi Oy	
Lapin poliisilaitos	Lapin kuntien edustaja		
Lapin rajavartiosto	Lapin liitto		
Länsi-Suomen merivartiosto	Maahanmuuttovirasto		
Oulun hätäkeskus	YLE Rovaniemi		
SUPO			

46 toimijaa

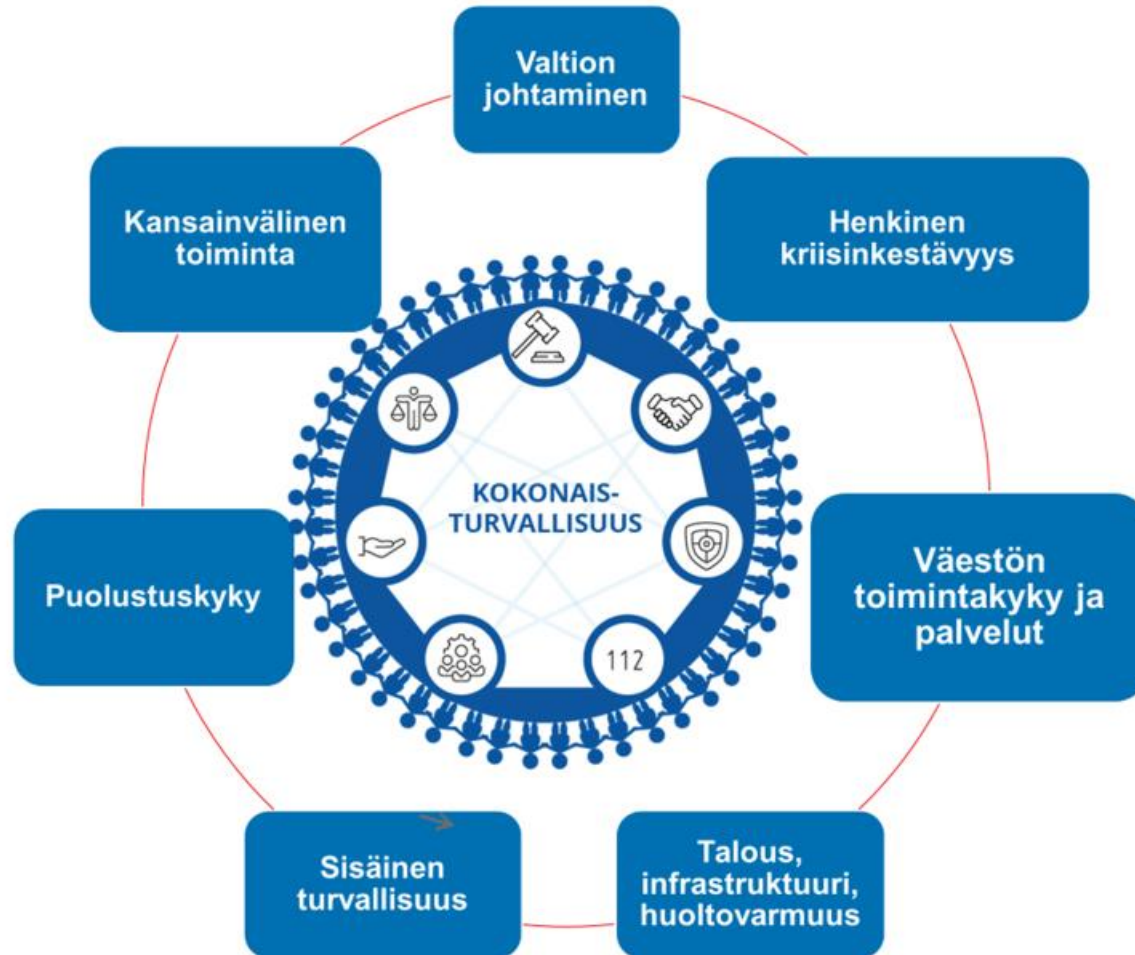

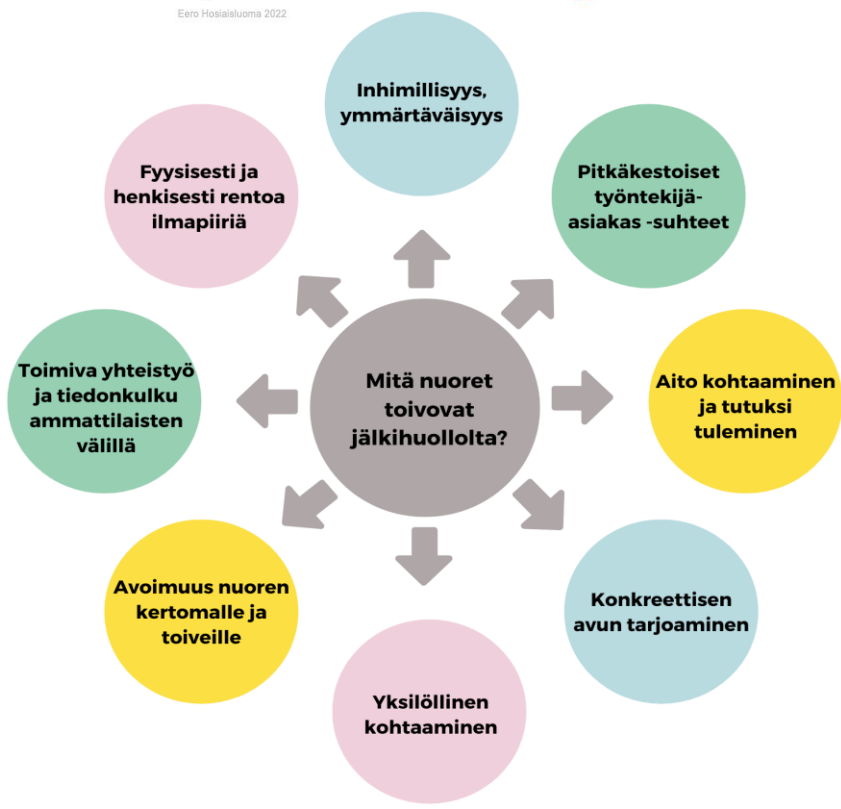
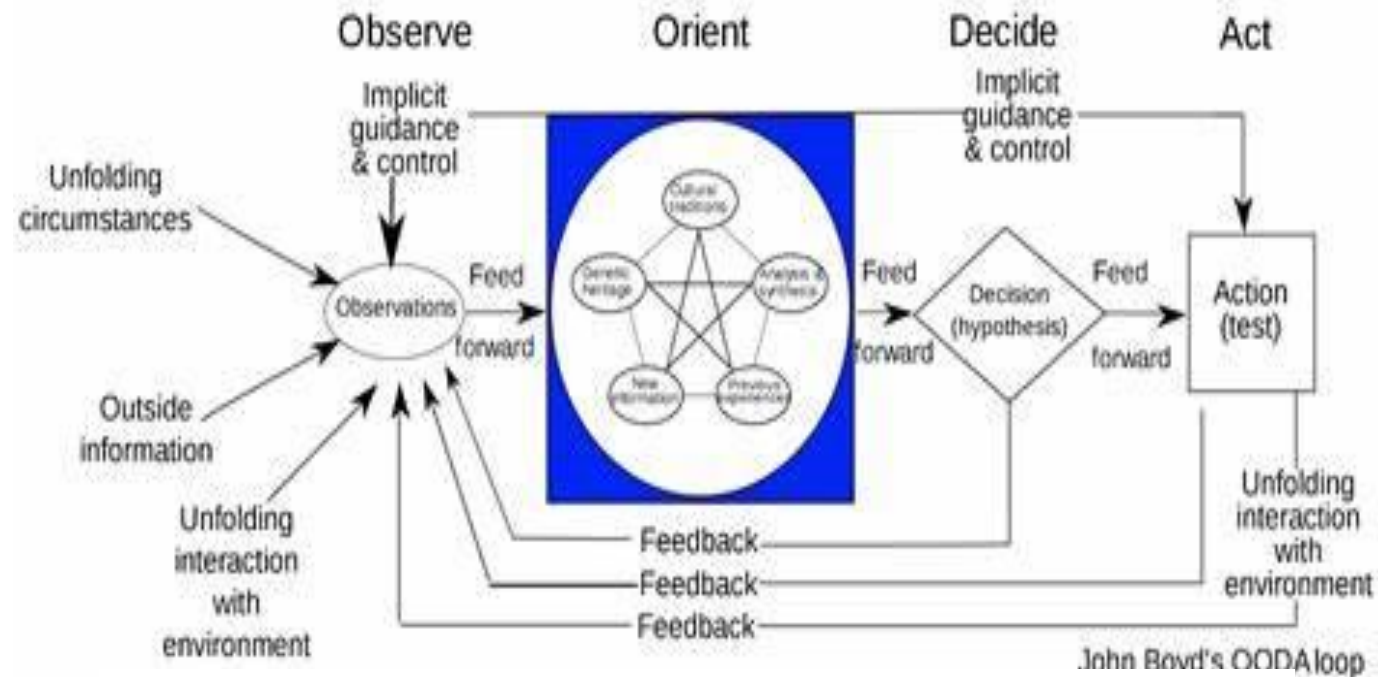
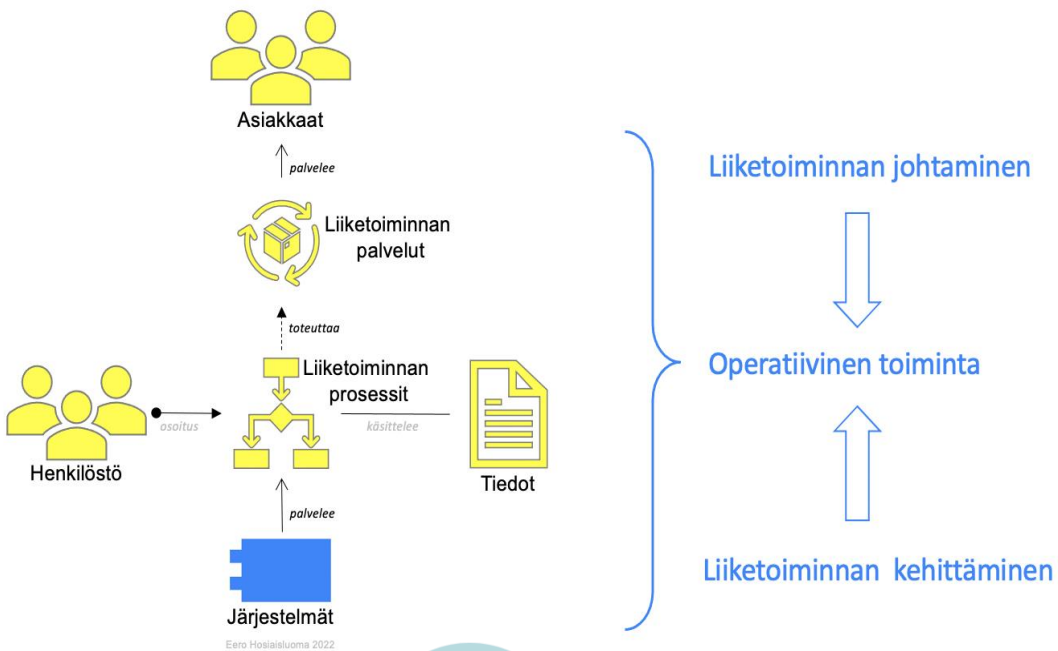
Mikä on rakenne?

- **Rakenne** = toisiinsa liittyvien elementtien järjestely ja organisointi.
- Alueellinen valmiustoimikunta= rakenne, järjestely, systeemi, kokoonpano, koostumus, muoto, asetelma.
- Kun rakenne muodostetaan, tärkeintä on tietää, **mitä sillä haetaan**, koska se määrittää rakenteen, ei toisinpäin.

Kokonaisturvallisuuden osa-alueet

Toimivan yhteistyön perusta

Rakenteiden muutos, miksi?

Uudistukset, kuten avien ja elyjen muuttuminen valtakunnallisiksi virastoiksi, uudet hyvinvointialueet, uudet soten yhteistyöalueet, uudet soten valmiuskeskukset.

Ovatko alueellisen valmiuden rakenteet tehokkaammat, jos jäseniä on vähemmän ja **vastuuta** muutoksista ja päätöksistä enemmän?

Yksi, max. **kaksi** edustajaa kullekin turvallisuuden osa-alueelle (7). Kullakin edustajalla on omat turvallisuusverkostot vastuullaan.

Lisäksi alueellisia ja valtakunnallisia **asiantuntijoita**, joiden määrä ja edustus vaihtelee alueellisen riskianalyysin mukaisesti: raja, laaja haja-asutus, tiheä kaupunkiseutu, maahanmuutto, monikulttuurisuus, ikääntyvä väestörakenne, tulvariskit, energiakeskittymät, heikot infra- ja tietoyhteydet, heikko vss-taso.

Rakenteiden **joustavuus** ja edustajakierto mahdolliseksi.

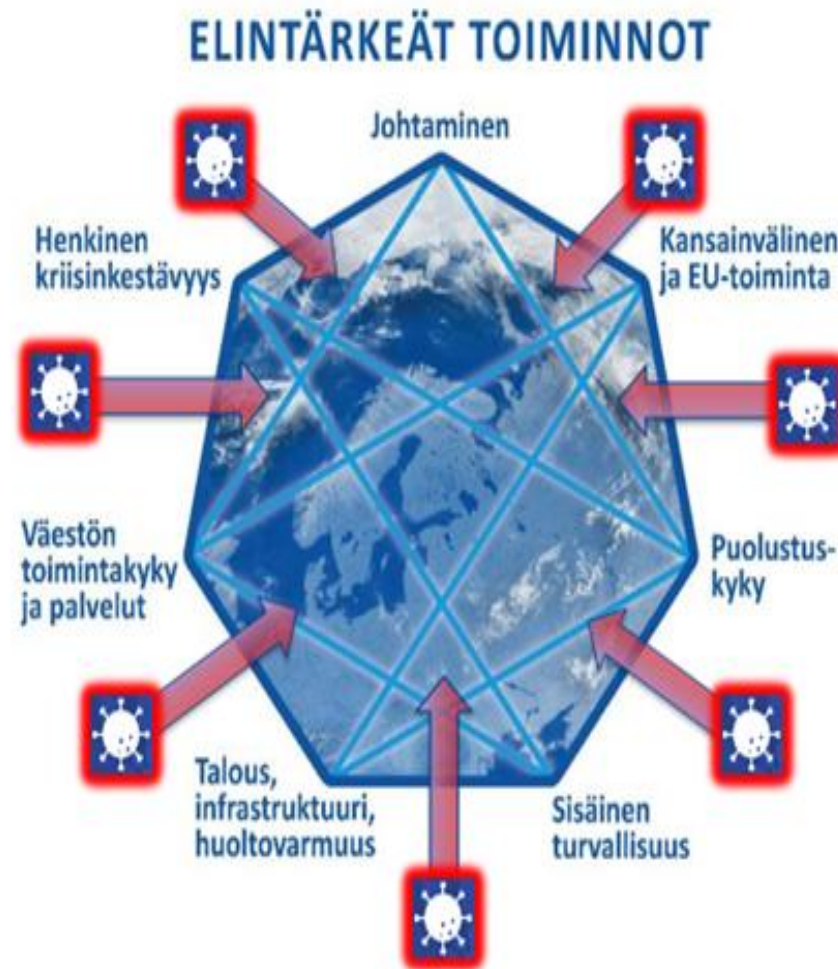

Alueellisen turvallisuuskomitean rakenne (min. 7 varsinaista jäsentä)

Henkinen
kriisinkestävyys
= Järjestö ja
asiantuntijat

Väestön
toimintakyky ja
palvelut = Soten
YTA ja
asiantuntijat

**Asiantuntijoita
kutsutaan
alueellisista
verkostoista ja/tai
valtakunnallisista
laitoksista (Migri,
HVK, Valtike)**

Johtaminen=
Puolustusvoimat YTA
(kierto)

Kv- ja EU- toiminta
= Maakuntaliitto ja
asiantuntijat

Puolustuskyky=
Puolustusvoimat YTA
ja asiantuntijat

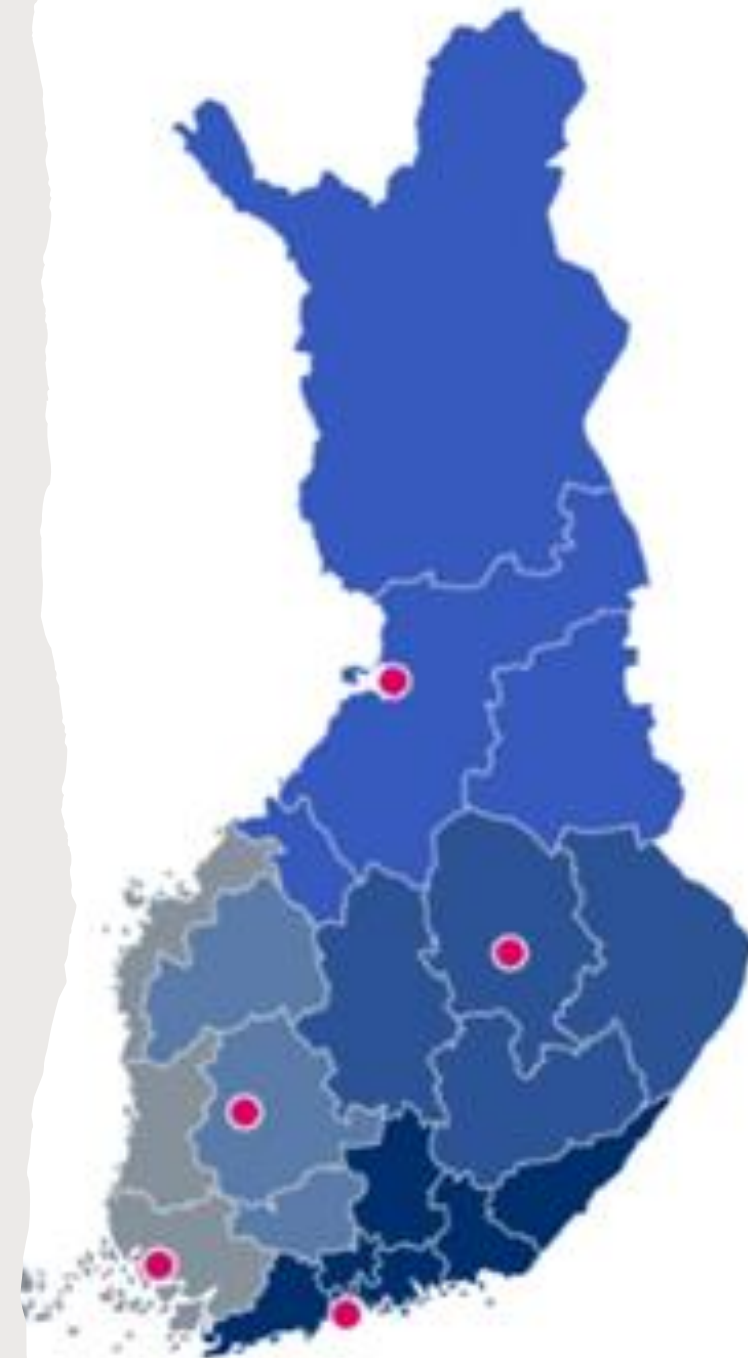
Sisäinen
turvallisuus=
Kunta, poliisi ja
asiantuntijat

Talous, infra,
huoltovarmuus=
Elinkeinoelämä,
kunta ja
asiantuntijat

Alueellisten turvallisuus- komiteoiden määrä?

- Soten YTA-alueet
(viisi)

- PV:n YTA-alueet
(kuusi)

Alueellisen valmiustoimikunnan nykyisiä tehtäviä :

- ylläpitää alueellista turvallisuustilannekuvaa,
- toimii aluehallintovirastolle laissa säädetyn alueellisen varautumisen **yhteensovittamisen** kanavana ja
- edistää varautumisen ja turvallisuussuunnittelun **yhteistoimintaa**.

Alueelliset valmiustoimikunnat koostuvat jäsenistä aluehallintovirastoista, ELY-keskuksista, valtion turvallisuusviranomaisista sekä järjestöistä. Lisäksi ne voivat edustaa alueen kuntia, muuta julkishallintoa ja elinkeinoelämää.

Tilannekuva, vastuu ja päätöksenteko ja yhteydet?

- Onko alueellisen tilannekuvan ylläpitäminen liian **reaktiivinen** ja hidas valmiustoimikunnan kokoontumisrytmille nykyiseen ympäristön turbulenssiin nähden?
- Tarvitaanko tilannekuvan ylläpitoon neuvottelukunnan harvoja kokouksia vai **ennakoivaa, jatkuvasti ylläpidettyä kokonaiskuvaa**?
- Mikä elin ottaa vastuun **jatkuvasti päivittyvästä** kokonaiskuvasta? Yhteys **Valtike, aluetaso ja paikallistaso**?
- Onko yhteensovittamisen ja yhteistoiminnan tehtävä **liian kevyt ja epämääräinen tehtävä**?
- Tulisiko sittenkin kiinnittää huomio paremmin määriteltyihin **vastuisiin ja johtamiseen**? Yhteys **turvallisuuskomiteaan, alueellisiin ja paikallistoimijoihin**?

Ennakointi, varautuminen, toimintavalmius, toipuminen

Viranomaiset

Elinkeinoelämä

Järjestöt

Kansalaiset

1. **Tieto** on ajantasaista, mitkä riskit koholla? NOW Tieto
2. **Reagointi** dynaamisesti ja ajassa ? NOW
3. **Priorisointi**, mitä on tehtävä? NOW AND NEXT
4. Kenellä on **viimeinen sana**? DECISION
5. **Strategiset** tehtävät ,tieto, tutkimus? BEYOND NOW AND NEXT

Mitä priorisoitavaa now and next:

Henkinen kriisinsietokyky: luottamus viranomaisiin, yhteiskuntaan, viestintään ja demokratiaan

Sisäinen turvallisuus: päiväkotien ja kouluympäristöjen ja yhteisöjen vahvistaminen, kansalaisten omat turvallisuustaidot ja väestön suojaus

Väestön toimintakyky ja palvelut: valmiusyksiköt ja YTAt, laajoihin myrkytys-, onnettomuus-, pandemia- ja ilmastoriskeihin varautuminen

Huoltovarmuus ja infra: materiaali- ja henkilöstöresurssien riittävyys, vesi ja veri, energia ja elintarvikkeet

Mitkä ovat strategiset priorisoinnit BEYOND NOW AND NEXT ?

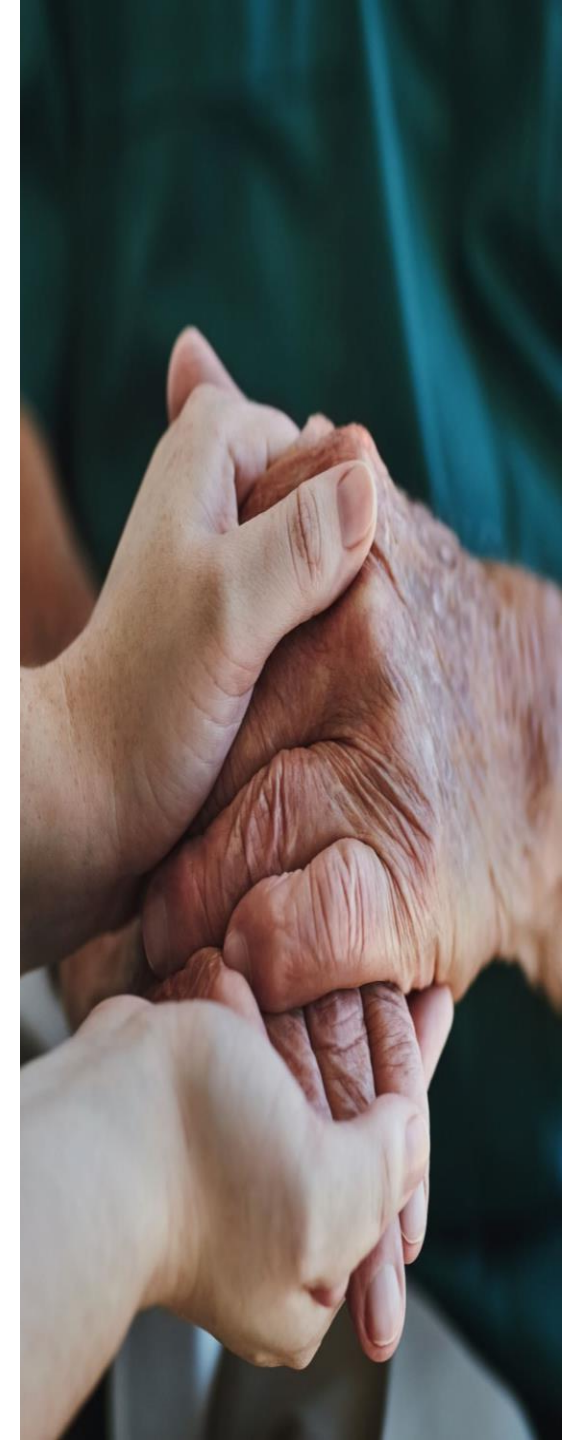
Kansalaisten **arvo- ja normikäsitykset** yhteiskunnan turvallisuudesta - disinformaation esto?

Väestön ikääntymisen ja kasvavan syrjäytymisen vaikutukset turvallisuuteen - mitä teemme?

Ilmastomuutoksen vaikutukset sosiaali- ja terveydenhuollon kestävyyteen, kansalliset ja kansainväliset riskit - huomio mihin?

Maahanmuuttoon liittyvät strategiset panostukset - linjausten vaikutukset?

Yhteisharjoitukset, tutkimushankkeet, koulutus = viranomaiset, elinkeinoelämä ja järjestöt- jatkuva toisto?

Vahvistetaan alueellista turvallisuutta
rakenteita, päätöksentekoa ja sisältöä
uudistaen!

Pidetään tieto ajassa!

Ennakoidaan enemmän!

Priorisoidaan lyhyellä ja pitkällä
aikajanaanalla!

Harjoitellaan yhdessä!

Kiitoksin. Elli